

OBRANA A BEZPEČNOST

Modernizaci myslíme vážně

Armády posiluje a modernizuje celá Evropa a čeští zbrojaři se potřebují do těchto projektů zapojit od začátku, říká v rozhovoru ministryně obrany Jana Černochová.

Zdravotník dává vojákům jistotu

Vojenští zdravotníci 6. a 7. polní nemocnice jsou nasazováni na vojenské mise poblíž bojových linií a pečují o české i koaliční vojáky v zahraničních operacích.

Důvěra, ne závislost na technologiích

Opatření vyvolaná neustálým strachem o bezpečí dítěte snadno přerostou v omezení svobody. Kontrola pomocí technologií může ovlivnit jeho vývoj i návyky.

► Rozhovor

Martin Ehl
martin.ehl@hn.cz

Vojáci už pochopili, že modernizaci myslíme vážně, věří ministryně obrany

Armády posiluje a modernizuje celá Evropa. České podniky obranného průmyslu se potřebují do nových projektů v Evropské unii zapojit od počátku výzkumu a vývoje, aby měly šanci být v dodavatelských řetězcích, zdůraznila ministryně obrany Jana Černochová v rozhovoru pro Hospodářské noviny.

HN: Pokud jde o budoucnost armády, vypadá letošní rok jako zlomový. Jak moc se dá armáda za ty čtyři roky vaší vlády změnit?

Já doufám, že hodně. Snad i vojáci uvěří tomu, že politici konečně myslí sliby o modernizaci vážně a že se reálně něco děje. Poměrně dlouho trvalo, než někteří vojáci opravdu pochopili, že když od nich chceme konkrétní specifikaci, tak to pak opravdu budeme soutěžit nebo jednat o nákupu od jiné vlády. Vojáci s obavami říkali, že na příští rok máme ale jen takové a takové peníze. V rozpočtu resortu ministerstva obrany je složité plánování, protože je navázané na všechny možné strategické dokumenty. Když soutěžíte něco, jako jsou tanky, potřebujete mít infrastrukturu, servis a vycvičené lidi. Nedá se to vyřešit z měsíce na měsíc, trvá to dlouho. A když do toho vstoupí zakázka mimo tento systém, tak na sebe nabaluje právě tyhle další věci – což je třeba případ daru tanků Leopard 2 z Německa.

Takže vojáci se tomu zpočátku bránili. Teď pochopili, že modernizaci opravdu myslíme vážně. Nyní se zařazujeme do front u výrobců, což ale neznamená, že vše, co máme dostat příští rok, dostaneme. Vedle nás stojí dalších dvacet zemí. Výrobní linky dodavatelů ne vždy stíhají uspokojit všechny kontrakty, které mají. To je i další příležitost a výzva pro obranný průmysl, aby vznikaly nové výrobní kapacity. Poptávka po tom, aby se armády minimálně v našem regionu modernizovaly, nebude trvat rok dva ani pět, ale bude to dlouhodobý proces a z něj mohou profitovat zdejší zbrojařské firmy. Chceme, aby část peněz, které vynakládáme na obranu, zůstala v Česku a aby z toho profitovaly firmy, které tady mají výrobní závody, a lidé, kteří v nich pracují a platí tady daně.

HN: K firmám se ještě dostaneme. Zastavil bych se ale u toho výběru, kde je známá jistá úřednická opatrnost pracovníků ministerstva. Dá se tato mentalita nějak rychle změnit?

Ne úplně rychle, ale snažíme se na tom s mými náměstky pracovat a už se nám to částečně daří. Takže v některých projektech, jako je třeba tank Leopard, se suneme dopředu. Darování Leopardů se naskytlo ze dne na den a armáda na to nebyla připravena ani technicky, ani mentálně. Byli samozřejmě rádi, ale musí se na to připravit. A to už zase znamená nějakou práci a je to nesystémové, mimo pořadí.

HN: Evropa a Amerika nestíhají vyrábět zbraně, které nyní západní země potřebují. Neohlíží se Česko, podobně jako třeba Pol-

sko, u nějakých méně tradičních dodavatelů, jako je třeba Jižní Korea?

Mít geografické poměry jako Polsko, mít obranný rozpočet a shodu vlády a opozice na vyzbrojení armády, jako má Polsko, tak by se nákupy plánovaly asi lépe. Jižní Korea bude pro Evropu určitě velmi významný partner. Právě fakt, že do toho jdou Poláci, ovlivní asi i postoj dalších zemí. Pokud se tu vybuduje nějaká infrastruktura, možnosti opravy a servisu, usnadní to život i jiným zemím, které stojí před rozhodnutím něco pořídit. Je to cesta správným směrem a osobně bych někdy ráda Koreu navštívila a zjistila, jaké jsou jejich možnosti a nabídky.

HN: Válka na Ukrajině je cynicky řečeno příležitost pro český obranný průmysl. Může ministerstvo obrany udělat něco pro to, aby průmysl tu šanci využil co nejlíp?

Myslím, že tu příležitost využívá velice dobře. Jsem strašně ráda, že v prvních hodinách po invazi jsem pozvala zástupce průmyslu. Řekla jsem jim, že jsme v situaci, kdy budeme

potřebovat i po nich urychlené dodávky, že budeme čerpat rámcové smlouvy a chceme, aby náš resort byl prioritou. Teď od nich Ukrajina bude potřebovat vojenský materiál i za peníze. Díky tomu, že Česko bylo jednou z prvních zemí, která pomoc poskytla, a naše firmy byly schopné dodávat prostřednictvím ukrajinského velvyslanectví i našeho resortu, máme teď například nabídky na opravu vojenského materiálu i ve spolupráci se Slováký.

HN: Není to ale z dlouhodobějšího pohledu pro české firmy spíš problém, protože je to práce „se starým železem“? Vykoupila se postsovětská technika, opravila, Ukrajinci ji spotřebovávají. A český obranný průmysl není úplně nejmodernější. Kde mohou být jeho příležitosti s vyšší přidanou hodnotou?

Určitě je to oblast bezpilotních prostředků, kde je dlouhodobě vůdčí Izrael, ale i u nás vznikla řada start-upů a různých projektů včetně Univerzity obrany, které dávají těmto prostředkům zelenou. V tomto ohledu spolupráme i na našeho Amose (agentura ministerstva obrany pro prodej českých výrobků v zahraniční – pozn. red.) a na Univerzitu obrany, že vlastně dávají i pobídky společnostem, které by se třeba chtěly této problematice věnovat, ale potřebují mít nějaké informace. Tohle je myslím dobré konzultovat i s Hospodářskou komorou a její sekci pro vyzbrojování.

Bude například jednání mezi vládami Spojených států amerických a České republiky o nadzvukových letadlech. Oslovili jsme významné české firmy, které by mohly něco dodávat do amerických letadel, ať přemýšlejí o tom, jestli mají možnost se do toho zapojit. To je asi jediná cesta, kterou může ministerstvo obrany dělat. Sledujeme také nové trendy, tomu se věnují kolegové v sekci vedené náměstkem Tomášem Kopečným. Z toho může pro Česko i pro nové firmy vznikat další profit.

HN: Různé hi-tech projekty připravuje i Evropská obranná agentura. Vidíte tam nějaký projekt, kde je česká vlajka výše než ostatní, a stálo by za to tam soustředit výzkum a vývoj?

Když jsme měli představení našich možných kapacit během neformální schůzky ministrů obrany EU v rámci předsednictví, tak tam bylo několik úspěšných firem, například v oblasti 3D tisku či dalších technologií. Bylo vidět, že moji kolegové berou Česko jako zemi s potenciálem.

HN: Pomůže bližší spolupráci na vývoji moderních technologií připravovaná obranná dohoda s USA?

Ta se hlavně týká jurisdikce, ale bude zahrnovat i možnosti obranné spolupráce v průmyslu, jak to mají koncipované i další země NATO, které už ji mají.

HN: Jaká bude další role státních podniků v této modernizaci?

Jsou tu možnosti výzkumných ústavů i podniků, jako jsou LOM, VTÚ a VOPCZ. Můžeme v tomto ohledu pořád nabízet jejich kapacity a možnosti a naše výzkumné ústavy se těší dobré pověsti. Zapojíme více i Univerzitu obrany, která má ve výzkumu a vývoji řadu možností.

HN: Budete intenzivněji pracovat na tom, aby si české firmy více sáhly na peníze z evropských fondů určené i na vojenský výzkum a vývoj? Vypadá to, že pro EU to teď bude prioritou a Češi v tom zatím nebyli příliš aktivní.

Myslím, že český obranný průmysl je v rámci Evropské unie dobře etablován a podniky jsou do aktivit spojených s rozvojem zapojené. Účastní se dvadvaceti projektů v oblasti výzkumu a vývoje evropských vojenských technologií. To umožňuje našim podnikům být od počátku u vzniku nových výrobků a zapojit se do budoucích dodavatelských řetězců hned

~
Můžete mít sebelepší techniku, ale když ji nebude mít kdo ovládat, tak bude ve skladech a je vám k ničemu.

na tom začátku, což v minulosti nebylo. A to si myslím, že je taky cesta správným směrem.

HN: Jak by měla vypadat armáda, u níž byste si řekla, že jste ji vybavila tak, jak je potřeba?

Válka na Ukrajině ukázala, že dál platí konvenční způsob boje. Měli bychom tedy rozvíjet těžkou techniku, těžkou brigádu, stavět možná víc tankových praporů. Ale to je přesně to, co musí říct armáda. A naplnit to celé lidmi. Můžete mít sebelepší techniku, když ji nebude mít kdo ovládat, tak bude ve skladech a je vám k ničemu. To jde ruku v ruce s modernizací. Nemůžete mladé kluky a holky, kteří chtějí bránit naši vlast a kteří se mohou rozhodovat o různých kariérách, lákat na to, že budou používat techniku, kterou používali nejen jejich otcové, ale i jejich dědové. Chtěla bych tedy docílit toho, že ministerstvo obrany bude umět oslovit i mladou generaci, kde vedle tradičních domén (země, voda, vzduch) jsou i nové jako vesmír nebo kybernetický prostor. K tomu může sloužit třeba letoun F-35, který je vlastně velícím střediskem. I válka na Ukrajině ukazuje, že vedle techniky, která musí odpovídat 21. století, jsou to pořád lidé, na nichž stojí to, zda válku vyhrajete nebo prohrajete – a to lidé motivovaní bránit svoji vlast, kteří to nedělají jenom proto, že být vojákem může být i zajímavá pracovní příležitost.

Poptávka po modernizaci armád nebude trvat rok dva ani pět, ale bude to dlouhodobý proces a z něj mohou profitovat zdejší zbrojařské firmy, říká Jana Černochová.
Foto: HN – Honza Mudra

EFEKTIVNÍ ANALÝZA DAT JE ZÁKLADEM PRO ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI

Technici v LPP s.r.o. využívají prvky umělé inteligence k automatickému vyhodnocení dat pro získání operační převahy na bojišti a zajištění bezpečnosti obyvatelstva.

Neustálý vývoj a pokrok. Každý den se objevují nové hrozby a bezpečnostní rizika související s příchodem nových technologií. S tímto trendem se však také objevují nové systémy a prostředky, které nám umožní účinnější způsob ochrany. Tuto potřebu si uvědomuje i společnost LPP, která se zabývá vývojem a výrobou kompletních řešení na poli zpravodajské a kybernetické bezpečnosti. Pro potřeby společného operačního přehledu (Joint Operational Picture) vyvíjí svůj vlastní systém C6 ISR, pod názvem LPP AX. Jedná se o systém velení a řízení, který připravuje kvalitní podklady pro rozhodování v reálném čase v průběhu vojenských operací. Principem tohoto komplexního systému je sběr a analýza dat, včetně jejich zobrazení ve virtuálním rozhraní nazývaném „Obraz reálné situace“. Tato data umožňují velitelům se správně rozhodnout na základě dokonalého situačního přehledu na bojišti, protože znají přesnou polohu svých vlastních, ale i nepřátelských jednotek, mají k dispozici veškeré potřebné logistické informace o množství munice a paliva, ale i údaje o vlivu terénu nebo počasí na vedení boje. Systém operuje ve všech úrovních velení a řízení, od štábů vyšších taktických jednotek, v bojových vozidlech a také na bojových kompletech sesednutých vojáků. Data získává pomocí různých pozorovacích, diagnostických zařízení a senzorů, která po analýze zobrazuje jako velký obraz bojiště. Velitel tak získává kompletní podklad pro plánování a následné řízení operace.

Společnost LPP nejenom vyvíjí daný software LPP AX, který integruje s ostatními systémy, ale také vyrábí vlastní hardware. Je to například vozidlová diagnostika, která monitoruje stav

vozidla v reálném čase, a umožní tak v předstihu reagovat na předpokládanou poruchu vozidla. Podle nasbíraných dat systém predikuje čas pravidelné údržby, tím snižuje riziko havárie a celkově optimalizuje náklady na provoz vozidla. Tento systém již společnost LPP integrovala do vozidel Pandur II a tanků T-72CZM4 Armády České republiky. Součástí LPP AX je i společností vyvinutý systém M-TAS, pomocí kterého lze přesně zaměřovat nepřátelské cíle. Součástí řešení jsou vlastní optoelektronické přístroje, schopné výpočtu balistických dat. S přechodem do virtuálního prostředí je spojena implementace prvků umělé inteligence, představující přidanou hodnotu v rámci zvyšování bezpečnosti. Příkladem je rozpoznávání subjektů zachycených na pozorovacích přístrojích, automatizace komunikace prostřednictvím předdefinovaných zpráv, třídění duplicitních informací nebo včasné varování před havárií na základě analýzy dat v reálném čase.

Znalost a osvojení prvků umělé inteligence využívá společnost LPP také pro autonomní řízení bezobslužných vozidlových prostředků známých pod zkratkou UGV. Cílem projektu je usnadnění práce operátora, eliminace možných rizik dané operace, a především zvýšení míry úspěšnosti mise. Robotické vozidlo disponuje systémem založeným na tzv. neuronových sítích, které simulují samoorganizující se biologické struktury. Systém mapuje okolní terén s využitím kamerových senzorů nebo zařízení LiDAR, podle kterých se pak zpětně učí, jak se orientovat v neznámém prostoru, a tak automaticky upravit plánovanou trasu. Aby byla maximálně zvýšena tato schopnost učení, poskytují vývojáři LPP neuronové síti co největší množství dat. K tomu využívají simulace ve virtuální realitě nebo upravují prostředí vozidla prvky rozšířené neboli augmentové reality.

Součástí systému řízení je intuitivní uživatelské rozhraní neboli GUI (Graphical User Interface), ovládané přes pozemní stanici, počítač či taktický tablet. Pro podporu operační činnosti je vozidlo napojeno na diagnostickou jednotku, která přenáší informace o jeho stavu do zmíněného rozhraní. Tento systém testuje LPP na robotických vozidlech z dílen státního podniku VOP CZ. Budoucí využití bezobslužného systému zahrnuje širokou škálu operací od průzkumných přes bojové až po speciální, jako jsou např. zásahy při CBRN hrozbách. Zároveň modularita systému umožňuje integraci s ostatními prvky v rámci C6 ISR.

HN060760

SINCE 1934

GROUP **OMNIPOL**

- Letecký průmysl, obranná technika, výrobní technologie
- Zaměření na hi-tech technologie a výzkum
- Investičně obchodní skupina s téměř 3700 zaměstnanci

EXPERIENCE | INNOVATION | SOLUTIONS

era

LET
Aircraft Industries

MESIT

🐦 @Omnipol1934

www.omnipol.cz

HN061316

Vojské zdravotnictví

Barbora Janečková

barbora.janeckova@economia.cz

Přítomnost zdravotníka dává vojákům jistotu, že o ně bude postaráno

Na operačním stole zachraňují oběti válečných konfliktů, občas musí bojovat i o život dětí či svých kamarádů. Vojenští zdravotníci 6. a 7. polní nemocnice jsou spolu s jednotkou nasazováni na vojenské mise poblíž bojových linií, pomáhají při sesuvech půdy, zemětřeseních, pečují o české i koaliční vojáky v zahraničních operacích. „Samotná přítomnost zdravotníka v jednotce je nesmírně důležitá, protože dává vojákům jistotu, že je o ně postaráno,“ oceňuje práci svých podřízených plukovník Ladislav Šlechta, ředitel Agentury vojenského zdravotnictví (AVZdr) v Hradci Králové.

„Příslušníci zdravotnické služby se účastní prakticky všech zahraničních nasazení jednotek Armády ČR, a to v rámci samostatných zdravotnických jednotek nebo jako součást dalších kontingentů,“ zdůraznil plukovník Šlechta. V současné době působí například v rámci výcvikové mise EU v Mali. Vojenští zdravotníci a kynologové byli také součástí jednotek 601. skupiny speciálních sil generála Moravce působících v zahraničních operacích. V minulosti poskytovali zdravotnickou péči v rámci humanitárních misí například v Turecku, Pákistánu nebo Iráku.

„V případě vyslání menších chirurgických týmů působili čeští zdravotníci v rámci polních nemocnic Spojených států, Velké Británie nebo Francie a dalších v operaci IZ SFOR v Iráku a ISAF v Afghánistánu. Zapojili jsme se do řešení uprchlické krize ve Slovinsku a samozřejmě pomáháme obyvatelům Česka třeba při povodních, v době covidu nebo po rádní tornáda,“ vyjmenoval některé z důležitých mezníků plukovník Šlechta.

Stěžejním úkolem pro nejbližší období je podle jeho slov udržet připravenost Mnohonárodnostního zdravotnického úkolového uskupení, které je součástí EU Battle Groups. Od 1. ledna do 30. června 2023 bude vyčleněn personál a veškerý materiál připravený k praktickému okamžitému nasazení podle požadavků operačního velitelství EU. Součástí uskupení je česká polní nemocnice, certifikovaná v rámci mezinárodního cvičení Medical Man. „Jinak neočekáváme žádné turbulentní změny, naopak po dvou letech aktivního nasazení našich zdravotníků v rámci řešení covidové krize pro nás nastává čas návratu k normálnímu vojenskému životu,“ podotkl plukovník Šlechta.

Nemocnice jako pro okresní město

Pod AVZdr spadá od roku 2020 celý 6. zdravotnický prapor. Jeho součástí jsou také 6. a 7. polní nemocnice. Jak vypadá jejich praktické využití při nasazení v rámci zahraničních operací? „Mobilní zdravotnická zařízení sestavujeme ze specializovaných zdravotnických modulů podle konkrétních požadavků na kapacitu a vybavení,“ vysvětluje Šlechta. Laickým pohledem jsou polní nemocnice srovnatelné s okresní nemocnicí, jen mohou mít větší kapacitu urgentní a traumatologické péče.

„Mobilní nemocnice s klasifikací ROLE 2E disponuje v základní sestavě dvěma chirurgickými týmy a při dostatečně volné kapacitě z celkového počtu 12 lůžek pro intenzivní péči a 40 lůžek pro multioborovou akutní lůžkovou péči je v jednom čase schopná přijmout dvě velmi těžce, pět středně těžce a 30 lehce zraněných osob. Součástí je schopnost poskytnout i stomatologickou péči,“ upřesnil možnosti plně vybavené polní nemocnice plukovník Šlechta.

Vojenští lékaři mají k dispozici i nejmodernější zobrazovací zařízení jako rentgeny, sonografie a CT. Nechybí biochemická, hematologická a mikrobiologická laboratoř. Kromě urgentní chirurgie léčí i bojový stres a psychické obtíže, zajišťují přípravu pacienta na přesun do jiného zařízení nebo koordinují vzdušný odsun při návratu pacienta do Česka. Celkově se na chodu polní nemocnice podílí přibližně 140 lidí.

Neméně důležitou roli hrají při nasazení polní nemocnice i dvě rot, které taktéž spadají pod 6. zdravotnický prapor. Rota zdravotnických odsunů zajišťuje převoz raněných a nemocných a pro pozemní zdravotnický odsun má k dispozici například lehké odsunové vozidlo na podvozku Iveco nebo lehká obrněná vozidla Iveco 4x4 upravená pro speciální potřeby. Rota nemocniční podpory zase zabezpečuje základní logistickou podporu polních nemocnic. Převazuje materiál, připravuje prostor pro výstavbu nemocničního koridoru, pomáhá s jeho výstavbou a v průběhu nasazení zabezpečuje chod a zásobování.

Celek tvoří modulární systém

Mobilní nemocnice je založena na modulárním systému s důrazem na samostatnost jednotlivých modulů, které však vzájemným spojením vytvoří jeden funkční celek. „Koridor polní nemocnice může být rozvinut až do délky okolo 80 metrů. Výstavba trvá od několika hodin do několika dnů v závislosti na typu nemocnice a na tom, zda je postavena pouze na bázi stanů nebo kombinaci stanů a koridorů,“ vysvětlil plukovník Šlechta.

Veškerý materiál je uskladněn v Hradci Králové v temperovaných skladech a kontejnerech a je připravený k okamžitému použití. Ale co dělá zdravotnický personál, když je polní nemocnice sbalená? Podle ředitele AVZdr zdravotníci zabezpečují primární péči veškerému vojenskému personálu, občanským zaměstnancům armády či vojákům v aktivní záloze. Vojenští zdravotníci také pravidelně cvičí s ostatními vojenskými jednotkami. „Jsou součástí výcviku jednotek brigádního úkolového uskupení na bázi 4. brigády rychlého nasazení a 7. mechanizované brigády. Aktivně se účastní nebo zdravotnicky zabezpečují všechna stěžejní cvičení organizovaná na českém území a další výcvik mají v rámci koalice NATO či armád států EU a V4,“ zdůraznil plukovník Šlechta.

S vojenskými zdravotníky se můžeme běžně setkávat i jako občané. Když neplní úkoly

Koridor polní nemocnice při mezinárodním cvičení Medical Man 2022 (nahore). Polní nemocnice poskytuje hlavně urgentní a traumatologickou péči a disponuje veškerým potřebným vybavením (uprostřed). Čeští zdravotníci pravidelně působí v koaličních vojenských operacích po celém světě. Na snímku chirurgický tým v americké polní nemocnici v Iráku (dole). **Foto: Agentura vojenského zdravotnictví**

ve prospěch armády, procházejí odborným výcvikem. Ten podle Šlechty aktuálně probíhá ve 36 nemocnicích a zdravotnických zařízeních ministerstva obrany a Armády ČR a v dalších 49 nemocnicích, lékárnách a zdravotnických zařízeních v Česku a také na pracovištích Zdravotnické záchranné služby ve všech krajích. „Zásadní je pro nás zejména stabilizace zdravotnického personálu, protože se stejně jako celé zdravotnictví v Česku dlouhodobě potýkáme s nedostatkem specialistů,“ přiznává ředitel. I když personální požadavky částečně vykrývají absolventi Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany, ne vždy je to dostačující. „Jsme si všichni vědomi toho, že odborníky musíme nejen namotivovat ke vstupu do armády, ale taky jim nabídnout takové podmínky, abychom mohli

konkurovat civilnímu zdravotnictví,“ zdůraznil plukovník Šlechta.

Pod Agenturu vojenského zdravotnictví ale spadá nejen 6. zdravotnický prapor. Mají 49 dalších pracovišť rozestých po celé zemi. Například Odbor biologické ochrany v Těchovině, Odbor letecké záchranné služby a urgentní medicíny v Líních, Vojenský zdravotní ústav v Praze, Centrum zdravotnického materiálu v Bystřici pod Hostýnem a 32 posádkových ošetřoven. Protože AVZdr pro armádu zabezpečuje i komplexní veterinární péči a výcvik kynologických odborností, spadá pod ni i Centrum vojenské kynologie v Chotyni nebo Vojenský veterinární ústav v Hlučíně. Odborně agenturu řídí Sekce vojenského zdravotnictví, která podléhá náčelníkovi generálního štábu.

 PERUN
ARMS

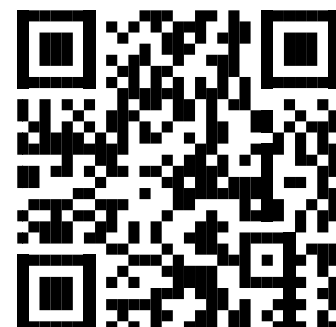

Future Forces®
INTERNATIONAL EXHIBITION
www.natoexhibition.org

Future Forces Forum 2022 - Praha 19. - 21. října
Navštivte nás na stánku 432, hala 4

**FUTURE
FORCES
FORUM**

www.perunarms.cz

► Bezpečnost na silnicích

Helena Dostalová
autori@economia.cz

Stačí nevhodné gesto nebo zatroubení a agresivní řidič dostává prostor

Zatroubíte, když vám vjede auto do cesty? Jestli ano, možná nevědomky ohrožujete vlastní život. Zvuk klaksonu totiž může na agresivního řidiče působit jako rudý šátek na býka – a vy tak nechtěně rozpoutáte třeba honičku na silnici. Podobné je to i s nevhodným gestem.

Myšky, předjíždění, problikávání nebo blokování cesty patří k prvkům agrese, které má v repertoáru mnoho řidičů. Některé jsou zdánlivě neškodné a řidiči je omlouvají nedostatkem času a stresem, jiné ale mohou způsobit vážnou dopravní nehodu. Každý člověk má vlastní míru pro to, co ještě toleruje a co už považuje za agresivní jízdu. Důležité ale je zachovat klid a nevstupovat do konfliktu.

„Přirozenou lidskou reakcí na problikávání, vulgární gesta, lepení se na vozidlo a další projevy agresivity je nervozita, rozčilení a případně snaha agresivního řidiče vychovávat. Tou nejlepší reakcí ale je potlačit emoce, neoplácet,

buji ve stále zahuštěnějším dopravním prostoru, který je výrazně odlišný od toho, jež znali například v době, kdy získali jako mladí řidičské oprávnění. Mnoho z nich vyjíždí do provozu s předpokladem, že svou trasu projedou v ideálních podmínkách a překážky v podobě zdržení či jiných účastníků vnímají jako něco obtěžujícího, co na silnici nemá co dělat. „To je úplně chybné nastavení. Silnice je místem, které musíme sdílet a vzájemně si vytvořit snesitelné podmínky tím, že se budeme chovat ohleduplně,“ říká Tomáš Neřold.

Netrpělivost a hra o čas mohou ale někdy vyústit v mnohem nebezpečnější situaci. Stačí nevhodné gesto nebo zatroubení a agresivní řidič dostává prostor k tomu, aby začal svou hru. V žádném případě tak není vhodné reagovat, když vás například automobil nepustí před sebe. Pokud je řidič připraven na to, že se chce pobavit, mizí uvědomění si rizika, že možná poškodí i své vlastní auto. „Není to samozřejmě tak, že vyjíždí na silnici s myšlenkou

„dnes budu agresivní“. Stačí ale, aby měl špatný den v práci a k tomu nestabilní psychiku. Že vás nepustí před sebe, navíc hned automaticky neznamena, že to udělal schválně. Třeba se zamyslel, neviděl vás a pak se rozhodl, že už to nestihne. Vy mu pak naopak zatroubením dáte najevo své rozezlení,“ popisuje Vlasta Rehnová.

Policisté se s agresivními řidiči setkávají nejčastěji zprostředkovaně, tedy až po oznámení jiného účastníka silničního provozu, mnohdy prostřednictvím videí, která dotčení řidiči policistům zasílají i týdny po samotné události. Rozčilené řidiče ale policisté samozřejmě potkávají i přímo při dohledu na bezpečnost provozu. „Jde zejména o riskantní předjíždění, záměrné vysoké překročení nejvyšší povolené rychlosti, úmyslné nedodržování bezpečné vzdálenosti, záměrné zvyšování rychlosti jízdy nebo vybrždování. Další podobou agresivity, se kterou se policisté nebo i ostatní účastníci mohou setkat, jsou výrazná gesta, troubení, vyblíkávání a podobně. Tyto projevy mají další řidiče zastrašit, případně vyvolat konflikt,“ popisuje tisková mluvčí Policie ČR Hana Rubášová a dodává, že v některých případech směřuje toto jednání i proti policistům, což se ale týká ve větší míře spíše následného řešení přestupků a emocí, které může řidičům přinášet.

Postihy za konkrétní přestupky

Agresivní jízda není samostatně v právních předpisech zakotvena jako přestupek nebo trestný čin, protože je těžko definovatelná. Postihy jsou ukládány za konkrétní porušení zákona o silničním provozu, například za rychlou jízdu nebo nesprávné předjíždění. V trestním řízení je situace podobná, nicméně například vybrždování již bylo jistým způsobem definováno v usnesení Nejvyššího soudu a několik řidičů bylo za vybrždování odsouzeno.

Protože mnoho řidičů dodržuje pravidla silničního provozu častěji kvůli strachu, aby nepřišli o body, než kvůli bezpečnosti, jsou v tomto směru vzdělávání také žadatelé o řidičský průkaz. Ti se od letošního října budou v autoškolách setkávat s novou sadou otázek, které se zaměřují především na dodržování dvousekundové bezpečné vzdálenosti a koncentraci na řízení. Zmíňují také situace, které přicházejí nyní na podzim, kdy řízení auta může ovlivnit například zhoršená viditelnost nebo vlhká vozovka. „Díky novým otázkám budou nastávající řidiči na tyto situace lépe připraveni a naučí se je zvládat,“ říká Milan Janda z odboru agend řidičů ministerstva dopravy.

Tématu agrese se věnují také kampaně společnosti Besip, například Ukaž respekt, která je zaměřena na posilování vzájemné ohleduplnosti řidičů a cyklistů. Před dvěma lety přišel Besip s velmi emotivní kampaní Agresivita zabíjí, jejímž cílem bylo upozornit právě na agresivní chování řidičů a varovat před riziky, která způsobuje. Ze závěrečného průzkumu vyplynulo, že téměř polovinu respondentů, kteří kampaň a její sdělení zaznamenali, přiměly tyto informace ke změně chování – nechávají agresivní projevy bez povšimnutí a dopřávají ostatním řidičům více prostoru. Problematiku ve sdělovacích prostředcích zaznamenalo 71 procent populace.

Podle tehdejšího průzkumu společnosti STEM/MARK se k agresivitě přiznalo téměř 70 procent řidičů. Ve věkovém rozmezí 18 až 29 let mělo k ostřejšímu tempu jízdy sklony dokonce téměř 82 procent dotázaných. Nejvíce ženy i muže provokovala pomalá jízda ostatních řidičů. Hned v závěsu jsou pak předjíždějící se kamiony. Za nejnebezpečnější lidi považovali záměrné nedávání přednosti, vybrždování a zpomalování provozu. Zajímá vás, jak jste na tom vy? Otestujte se na stránkách projektu Agresivita zabíjí.

Jak čelit agresi za volantem

- Jezděte obezřetně, dopřejte si čas – defenzivní jízdou předejdete mnoha problémům. Udržujte dostatečný odstup od automobilů před vámi, buďte pozorní k dopravnímu značení a nepřekračujte povolenou rychlost. Vyrazte s časovou úsporou. Nerozhodí vás pak malé zdržení.

- Buďte připraveni situaci zvládnout – přibrzďte, jestliže vás chce někdo předjet, uvolněte mu prostor. Počítejte, že by vás mohl zablokovat, a udrže si tedy dostatečnou vzdálenost.

- Nenavazujte kontakt – pokud vás někdo ohrožuje, gestikuluje na vás, nedívejte se na něj.

- Neberte si situaci osobně – nechte útočníka upustit páru. Není naštvaný na vás, ale na situaci v dopravě či cokoliv jiného. Ve chvíli, kdy si situaci vezmete osobně, přestáváte se kontrolovat a může dojít k potyčce.

- Nereagujte – zatroubením nebo nevhodným gestem dáváte najevo, že jste připraveni na hru, kterou s vámi agresivní řidič chce hrát. V žádném případě neoplácejte situaci stejnou mincí.

- Nevystupujte z auta – nesnažte se, být i s dobrým záměrem, si situaci vyříkat. Jednak nepochodíte, jednak vám hrozí fyzické napadení.

- Hledejte únikovou cestu – zastavte na čerpací stanici nebo odpočívadle, kde jsou lidé. Snažte se bezpečně zmizet z dohledu.

- Natáčejte, foťte, volejte – pokud máte auto vybavené palubní kamerou, dejte jasně najevo, že celou situaci natáčíte nebo fotíte. Případně že voláte policii. A také ji zavolejte.

~ Nejlepší reakcí je potlačit emoce, neoplácet a plně se soustředit na řízení.

plně se soustředit na řízení a zůstat u defenzivní jízdy,“ říká ředitel oddělení bezpečnosti provozu Besip Tomáš Neřold. Při setkání se silničním agresorem podle něj obvykle akce vyvolává další reakci a slušný řidič se může snadno dostat do spirály, ve které se sám chová nebezpečně.

Podle dopravní psycholožky Vlasty Rehnové k agresivitě přispívá anonymita za volantem. „Vytrácí se osobní komunikace. Hodně si píšeme a telefonujeme. Doba covidu prohloubila sociální izolaci nejen u dětí, ale i dospělých. Online konference a porady jsou sice efektivnější na čas, ale omezují sociální inteligenci – vnímání, jak člověk reaguje, jak se tváří,“ říká Rehnová. V dopravě je tato osobní bariéra prohloubena ještě tím, že sedíme v autě. Řidič totiž nevstupuje do osobního kontaktu, ale dává všanc svoje auto. „Pokud někoho znám osobně, nebudu se k němu chovat zle na silnici. My ale ostatní řidiče neznáme a anonymita nám dává úplně jiný prostor,“ říká Vlasta Rehnová a dodává, že i v dopravě je velmi důležitá spolupráce. Řidičům podle ní chybí uvědomění, že rychlou jízdou a případnou drobnou nehodou nezbrzdí pouze sebe, ale další desítky lidí.

Chybné předpoklady

Intenzita provozu se během posledních let navíc stále zvyšuje. Například počet vozidel v Česku se mezi roky 2010 a 2020 zvýšil o 35 procent a dopravní výkon vzrostl během poslední dekády o čtvrtinu. Řidiči se tak pohy-

K nejnebezpečnějším projevům agresivního chování na silnicích patří vybrždování, za které bylo v Česku již několik řidičů odsouzeno.
Foto: Shutterstock

Bezpečnost dětí

Helena Dostalová
autori@economia.cz

V dětech je lepší budovat důvěru než závislost na technologiích

Bezepečí dítěte je přirozená potřeba každého rodiče. Je ale důležité si uvědomit, kdy opatření vyvolaná neustálým strachem přerostou v omezení svobody. Přenechat bezpečnost dítěte moderním technologiím totiž může ovlivnit jeho vývoj i návyky. „Není mocnější nástroj než strach rodičů. Cokoliv v tomto směru nabídnou firmy jako produkt, bude mít úspěch, protože každý rodič se bojí o své dítě. Pokud v reklamě vidí, že může mít nástroj na jeho ochranu, a nepoužije ho, vyvolává v sobě navíc pocit, že jako rodič selhává, protože své dítě nechrání. To je velmi obviňující a ustát tento tlak pak také náročné,“ říká psycholožka Zuzana Pavelcová, zakladatelka poradenského institutu Re:Life, který se zaměřuje na problematiku nadužívání moderních technologií.

Sledování polohy pomocí různých aplikací vidí jako smysluplné především u dětí v první až třetí třídě. Rodiče by ovšem měli dítě informovat, že v telefonu aplikaci má, a dítě by s ní mělo souhlasit. Mnohem důležitější je ale společně si určit, kdy aplikaci odinstalují, protože hlavní roli ve vztahu dítě–rodič musí hrát důvěra a otevřenost. Dítě by se také mělo učit posilovat vlastní sebevědomí. Hranice je podle Zuzany Pavelcové kolem čtvrté třídy, kdy má dítě obvykle už určité kompetence, aby zvládlo některé úkony samo a aby se vyznalo ve světě.

Nést za sebe odpovědnost

Rodiče, kteří se rozhodnou hlídat polohu svého dítěte, by se časem, když vyroste, měli vypořádat především s tím, proč o každém kroku svého dítěte potřebují vědět. „Je zajímavé položit sám sobě otázku, čeho se to vlastně obávám, co mi naprostá kontrola pohybu dětí přináší a co naopak bere. Jakou emoci si potřebuji vyřešit,“ říká Zuzana Pavelcová a dodává, že v praxi se setkává s tím, že rodiče sledují i patnáctileté děti, případně že polohu sdílí celá rodina. Tento aspekt pak může mít dopad na sebedůvěru dětí, vzbuzovat pocit nesamostatnosti a nejistoty.

Jan Kršňák, který se zabývá inovativním školstvím a především tématem digitalizace společnosti, upozorňuje na to, že podobné technologie připravují děti o možnost nést za sebe zodpovědnost. „Navíc se začínají objevovat případy, kdy dítě učíme, že technologie mu dodávají pocit bezpečí. Pokud zvykáme děti na to, že jsou od sedmi let sledované, v pubertě se pak stane, a jsou to opravdové případy, kdy dítě řekne, že u sebe potřebuje mít neustále telefon, protože se s ním cítí bezpečně,“ říká. Chytré telefony a hodinky podle něj také sbírají velké množství dat a informací o dítěti, analyzují jeho pohyb a zdravotní stav, čímž se o něm vytváří obrovská datová stopa.

Sledování polohy dítěte je ale jen střípek toho, co moderní technologie umí. Pomocí ro-

dičovských zámek a dalších aplikací je nejen možné omezit, co si dítě stáhne do mobilu, ale také vidět, jaký obsah na internetu si prohlíží nebo s kým komunikuje. Internet je bezesporu podobně jako běžný svět občas nebezpečným místem, i zde je ale důležité vybudovat důvěru mezi rodičem a dítětem.

„Je mnohem smysluplnější dát dítěti mobil, nastavit pravidla, upozornit na nebezpečí a spíš si vzájemně věřit. Aby dítě mohlo přijít s tím, že na něj vyběhl nevhodný obsah, a nebálo se vaší reakce. To je cesta, abychom se v budoucnu dozvěděli, že se mu děje něco nepříjemného. Můžeme přemýšlet o tom, že internet je nebezpečný, ale v drtivé většině se neděje nic hrozného,“ říká Jan Kršňák.

Začít včas

Pokud rodič dítě vybaví kompetencemi, jak internet zvládat, využívat a rozumět mu, riziko se může velmi snížit. S výchovou, jak se pohybovat v online světě, je ale potřeba začít velmi brzy. Institut Re:Life ve spolupráci s brněnským projektem Lokomoce proto již ve školkách nabízí programy podpořené fondy Zdraví EHP 2014–2021, ve kterých se snaží rodičům přiblížit elementární principy, které mohou u dětí aplikovat ještě mnohem dříve, než dají dítěti mobil do ruky.

„Druhým extrémem totiž je, že rodiče vnímají internet, potažmo mobil, jako soukromý svět dítěte, do kterého oni nesmějí. S tím bych také zacházela velmi opatrně. Důležité je vyptávat se, zjišťovat, komunikovat a mít přehled. Stejně jako jej mám o kamarádech dítěte. Není cílem aktivitu zakázat, ale blíže ji poznat,“ říká Zuzana Pavelcová. Dítě by mělo mít v používání technologií hranici a režim, tedy být si vědomé toho, kdy se technologie zapíná a kdy vypíná. Když tento úkon bude sledovat rodičovský zámek a telefon se například po dvou hodinách používání uzamkne, je za čas strávený s obrazovkou zodpovědná technologie, ne dítě.

Aplikace Family Link společnosti Google, která výše uvedenými funkcemi disponuje, má ve svých statistikách už více než 50 milionů stažení. „Nepřemýšlíme o ní jako o sledovací aplikaci, ale jako o prostředku, který umožňuje dialog mezi rodičem a dítětem. Odpovídá dítěti na otázku, proč si nemůže stáhnout aplikaci do mobilu. Protože je určena starším dětem, je v ní násilí a podobně. Každá rodina je jiná a každá si může v aplikaci nastavit vlastní pravidla, od času stráveného na zařízení přes schvalování aplikací až po jejich blokování,“ říká Alžběta Houzarová, šéfka komunikace společnosti Google ČR, a zmiňuje také aplikaci YouTube Kids, což je bezpečnější a kontrolovanější verze YouTube pro děti do 13 let.

Kromě toho se Google v této oblasti zabývá také vzděláváním dětí. Návod, jak si poradit

Zjišťovat, komunikovat a mít přehled. S výchovou, jak se mají děti pohybovat v online světě, je potřeba začít velmi brzy.

Foto: Shutterstock

s hackery, phishing, kyberšikanou nebo sdílením na sociálních sítích, mohou děti získat v bezplatné hře Interland. V loňském roce začal v Česku fungovat také projekt Internetová úžasná, který běží již v 28 zemích světa a je ucelenou metodikou pro pedagogy, jak děti ve věku sedmi až 12 let seznámit se zásadami bezpečnosti na internetu. V roce 2019 se pak Google společně s neziskovou organizací Člověk v tísni, která se výukou mediální výchovy a kritického myšlení dlouhodobě zabývá, zaměřil na zvýšení gramotnosti studentů středních a odborných škol.

Technologie jako prevenci namísto sledování vnímá také operátor O2. „Čtíme základní lidské hodnoty. Svoboda je v rukou každého a nechceme do ní zasahovat. Samozřejmě ale nabádáme k chytrému používání internetu, ať už doma, nebo ve školách,“ říká ředitel komunikace společnosti O2 Hany Farghali. Lidem tak spíše radí, jaké možnosti mají. Už pět let společnost provozuje nadační projekt O2 Chytrá škola. Jeho cílem je připravit vzdělávací materiály pro učitele, například pracovní listy, kvízy nebo videa, tak aby téma digitální gramotnosti dokázali zajímavou formou přenést do výuky.

Inzerce

HN061317

Vývoj, výroba a kompletní zajištění balistických a protiúderových prostředků.

- 100% český výrobce s rodovou tradicí
- Od prvotního zadání, přes zajištění materiálů, až po finální výrobek
- Nejmodernější, certifikované materiály nejvyšší kvality
- Veškeré výrobky jsou certifikovány v akreditovaných státních zkušebnách
- Moderní technologické zázemí
- Nadstandardní služby / VIP vývoj
- Rozsáhlé portfolio
- Důkazem spokojenosti jsou opakující se zakázky, včetně státních.

Naše nejčastěji realizované zakázky: balistické, protiúderové a taktické vesty; balistické panely a speciální balistické štíty; protiúderové komplety a štíty; protiúderové a balistické přilby; speciální kombinézy; spolu s dalšími ochrannými prostředky a doplňky.

www.gared.cz
Družstevní 278, 517 01 Solnice
Tel: 494 596 110, e-mail: info@gared.cz

Příloha: Obrana a bezpečnost

• Ředitel speciálních projektů Aleš Mohout • Vedoucí speciálního obsahu Jan Záluský • Editor Martin Knížek (martin.knizek@economia.cz)
• Grafika a zlom Vizualní studio Economia • Obchod a inzerce Daniel Hört (daniel.hort@economia.cz)

ATS TELCOM

www.atstelcom.cz

KOMPLEXNÍ BEZPEČNÁ ŘEŠENÍ PRO ZÍTŘEK

Kryptografická
ochrana informací

Hlasové sítě
a sjednocená komunikace

Systém komunikační a informační
bezpečnosti, služby SOC, CSIRT

Kybernetická
bezpečnost

LAN/MAN/WAN
infrastruktura

Měření
rychlosti

Bezpečnostní certifikace NBÚ
ČR a NATO na stupeň „TAJNÉ“

- ✓ **Služby kybernetické bezpečnosti:** ucelený soubor služeb k dosažení souladu se zákonnými požadavky, ISO standardy nebo oborové normy pro automotive TISAX včetně řešení bezpečnostní architektury ICT a kryptografické ochrany informací. Služby dodáváme od návrhu až po realizaci s garancí optimálního výsledku zabezpečení aktiv;
- ✓ **Alcatel-Lucent Enterprise Rainbow:** náhrada stacionární telefonie – cloudová služba jednotných komunikačních služeb (UC) – chatování, telefonování, audio a video konference včetně mobility v prostředí státní správy;
- ✓ **ISIT software CZ:** komplexní nástroj pro řízení rizik a procesů spojených s kybernetickou bezpečností a ochranou osobních údajů, včetně tvorby a udržování bezpečnostní dokumentace v souladu s národní legislativou a standardy;
- ✓ **Specialisté:** zabývající se koexistencí a integrací nových řešení, která jsou založena na IP technologiích, do existujícího prostředí zákazníka.

THALES

Alcatel-Lucent
Enterprise

ISIT CZ
SOFTWARE cybersecurity

KOUTNÝ PROSTĚJOV

Česká armáda, policie, celníci, příslušníci Vězeňské služby, profesionální a dobrovolní hasiči i ostatní ozbrojené a bezpečnostní sbory jsou jedni z hlavních odběratelů uniforem, které vyrábí společnost Koutný s.r.o. Tato česká rodinná firma s dlouholetou tradicí oděvnictví v Prostějově totiž patří k nejspolehlivějším dodavatelům taktických a bezpečnostních uniforem nejen pro naše vojáky. I v nelehké době se firma snažila zajistit bezpečnost nejen svým zaměstnancům, ale také právě

zaměstnancům bezpečnostních sborů, kteří v dobách pandemie stáli v první linii. Prodejny byly uzavřené, zakázky na uniformy nepřicházely, i přesto firma vyráběla roušky a ochranné obleky pro celou republiku.

Ale ani dnes není situace lehká. Bezpečnostní situace v Evropě je kritická a my všichni pociťujeme důležitost existence bezpečnostních složek a partnerství v rámci NATO více než kdy předtím. I společnost Koutný spol. s r.o. si uvědomuje, jak důležité je vybavit naše vojáky, policisty, hasiče a spoustu dalších tím nejvyšší kvalitou materiálů, moderním vzhledem a osobním přístupem.

Situace se nekomplikuje pouze za hranicemi, ale i naši republiku a české firmy zasáhl energetický šok,

který mává s cenami materiálu, a tak i zboží. Energie společnosti se zvedly o více než 400 % a dlouhodobé kontrakty s bezpečnostními složkami státu nedovolují navýšení cen, a tak se i společnost Koutný musela spolehnout na vlastní rezervy a možnosti trhu v zahraničních státech NATO, které také šijí své uniformy u Koutného.

Globální ekonomický propad ale nemůže zcela zastavit technický pokrok, inovace a vývoj, na který společnost Koutný s.r.o. klade ten největší důraz. Testuje se například užívání tkanin z vláken z recyklovaného polyesteru. Společnost také plánuje zvýšit svou energetickou soběstačnost pomocí fotovoltiky. To v konečném důsledku totiž poznají i zákazníci na cenách výrobků.

